A°. 1863. N°. 208.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 4 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: f 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 2 September.

Gisteren middag te twee ure was de laatste zitting van het Vorsten-congres nog niet gesloten, en de omtreeks dat uur naar het buitenland verzonden dagbladen konden den uitslag der eindstemming nog niet aan hunne lezers mededeelen. Iets later is daarin voorzien door middel van telegrammen.

De Keizer van Oostenrijk zal Frankfort morgen vroeg verlaten. De Koningen van Saksen en van Hannover zijn heden naar hunne Staten teruggekeerd. De Hertog van Brunswijk vertrok reeds gisteren, onmiddelijk na de sluiting. Het juiste tijdstip van het vertrek van den Koning van Beijeren is nog niet bepaald. Intusschen zijn te Frankfort aangekomen de Hertog en de Hertogin *van Chartres*, benevens de Prins *van Joinville*.

Te Munchen worden groote toebereidselen gemaakt voor de plegtige ontvangst van den Koning. Ook te Weenen brengt men al het noodige in gereedheid, om aan den Keizer, bij zijne terugkomst, een feestelijk onthaal te kunnen aanbieden.

Als eene stellige zaak wordt gemeld, dat Frankrijk en Italie, door middel van circulaires aan hunne diplomatieke agenten in het buitenland, ijlings verzet hebben aangeteekend tegen art. 8 van het oostenrijksche hervormingsplan. Dit art. heeft betrekking op den door het Duitsch-Verbond te verleenen bijstand aan duitsche Staten, die zich gewikkeld mogten vinden in een oorlog met het buitenland. Naar het schijnt, achten de Kabinetten van Parijs en van Turin de hieromtrent door Oostenrijk voorgestelde bepaling ernstig genoeg om er de aandacht der fransche en italiaansche diplomaten met nadruk op te vestigen.

De staatkundige vijanden van den heer *von Bismarck* schrijven hem het oogmerk toe om, ten bate van Pruissen, zijn voordeel te doen met de naderende en voor een deel reeds ingevallene verkoeling tusschen Frankrijk en Oostenrijk. Het is geenszins onmogelijk, zeggen zij, het is integendeel zeer waarschijnlijk, dat de vroegere pruissisch-fransche alliantie, die voor eene wijl verstoord geworden is door de pruissisch-russische conventie van den 8sten Februarij dezes jaars, thans, nu Frankrijk reden meent te hebben om Oostenrijk en de oostenrijksche bedoelingen te wantrouwen, eensklaps weder herleven zal.

— In particuliere berigten uit Warschau, gedagteekend van 25 Augustus, wordt gemeld, dat het vertrek van den Grootvorst naar Petersburg voor de geheele bevolking, en waarschijnlijk ook voor den Prins zelven, eene zeer onverwachte gebeurtenis geweest is. Het telegram uit Petersburg, welks ontvangst de reis van den Grootvorst eensklaps bepaald heeft, zou eerst in den loop van den vorigen dag te Warschau aangekomen zijn. Het vertrek heeft plaats gehad des ochtends vroeg, zeer in het geheim. De Grootvorstin is, althans voorloopig, te Warschau achter gebleven. De gezondheidstoestand van haren echtgenoot moet veel te wenschen overlaten, en men houdt het er voor, dat de Grootvorst van zijne gedwongen reis naar Petersburg gebruik maken zal om zich aldaar inteschepen en, hetzij op de Hyerische-eilanden, hetzij op Madera, gedurende den aanstaanden winter herstel van krachten te gaan zoeken.

Bij de redactie van den oostenrijkschen *Wanderer* is dezer dagen een min of meer uitvoerig telegram ontvangen, berigten inhoudende omtrent een opstand van boeren, die uitgebroken zou zijn in de russische Ukraine. Eene schaar van 1200 insurgenten zou omstreeks den 15den Augustus eene afdeeling russische troepen geheel vernietigd hebben, terwijl daarentegen de russische generaal *Trepoff*, den 21sten daaraanvolgende, met zijne kavalerie, infanterie en artillerie de zegepralende insurgenten had weten te omsingelen, te verslaan en te ontwapenen. Twintig belhamels zouden op de plaats zelve opgehangen zijn geworden. — Bevestigde zich dit berigt, dan zou daaruit blijken, dat de opstand zich buiten het eigenlijk gezegde poolsche Koningrijk meer en meer uitbreidt, en dat het aantal der oproerige boeren thans voor het minst op 20,000 moet geschat worden. Echter doet de overigens zeer poolschgezinde *Breslauer Zeitung* opmerken, dat het de eerste maal niet zijn zou, dat er uit de Ukraine onjuiste berigten omtrent de gebeurtenissen aldaar onder het publiek gebragt werden, en dat het bovendien in zichzelf tegenstrijdig is, dat de boeren in die provincie te gelijker tijd in opstand zouden zijn tegen den poolschen adel en tegen het russische gouvernement.

— Den 30sten Augustus en vorige dagen heeft te Heidelberg een Congres van duitsche en buitenlandsche sterrekundigen plaats gehad. Van de buitenlandsche astronomen waren inzonderheid de russische loffelijk vertegenwoordigd. Het Congres heeft aanleiding gegeven tot de oprigting van een vast sterrekundig genootschap, op internationalen grondslag. Wanneer de bijeenkomst der astronomen afgeloopen zal zijn, zal onmiddelijk daarna te Heidelberg een Congres van oog-artsen gehouden worden.

— Volgens de jongste berigten uit Weenen, is er spraak van, dat de tegenwoordige minister van Koophandel, graaf *von Wickenburg*, zijne portefeuille nederleggen zou. Voor een deel wordt dit vermoedelijk ontslag toegeschreven aan verschil van meening over de in 1866 te Weenen te houden internationale tentoonstelling van kunst en nijverheid; voor een ander deel aan 's ministers wankelenden gezondheidstoestand.

De voorname inhoud der rede, waarmede de Keizer van Oostenrijk in den namiddag van gisteren het Vorstencongres te Frankfort gesloten heeft, komt op het volgende neder: „Niemand onzer heeft zijne bereidvaardigheid tot het brengen van offers verloochend. Ik acht dit eene gewigtige gebeurtenis te zijn, en indien wij allen te zamen met zelfvoldoening terugzien op zoo vele blijken van eendragt en onbaatzuchtigheid, als waarvan de laatstelijk door ons genomen besluiten getuigenis afleggen, mag ik mij zelven misschien een oogenblik van trots vergunnen, wanneer ik zie, hoe volkomen mijne goede verwachting omtrent eene regtstreeksche en persoonlijke zamenwerking der duitsche Vorsten door de uitkomst geregtvaardigd is geworden." Nadat de Keizer aan de Vorsten zijnen dank betuigd had voor de bereidwilligheid, waarmede zij gehoor gegeven hadden aan zijne uitnoodiging, voegde hij er bij: „Ons eerste duitsche Vorsten-congres (*deutscher Fürstentag*) gaat uiteen met den wensch, dat een tweede Congres van dien aard, zoo dra mogelijk op het eerste volgende, alle leden van het groote geheel vereenigen moge en op onzen arbeid de kroon moge zetten."

De Koning van Pruissen is, vergezeld van den minister *von Bismarck*, dingsdag-ochtend te zes uur, laatstelijk komende van Koburg, in goeden welstand te Berlijn aangekomen en door den Kroonprins aan het stationsgebouw verwelkomd.

PARIJS, 1 September.

Bij keizerlijk besluit van gisteren is bepaald, dat het door het dep. van de Seine ingestelde fonds van 20 millioen ten behoeve van de broodbakkerij-kas zal worden opgeheven, en verdeeld over de verschillende gemeenten van het gewest. De stad Parijs wordt tevens gemagtigd om, te beginnen met den dag van heden, een stedelijk regt te heffen van 1 centime van het kilogram brood en graan, en van $1^{2}/_{10}$ centime van het kilogram meel, ten behoeve der voornoemde kas. Elke persoon zal, mits voor eigen gebruik, vrijelijk 2 kilo's brood kunnen invoeren. Zoodra de prijs van het brood der eerste kwaliteit hooger wordt dan 50 centimes, ingevolge de zetting der stedelijke administratie, zal de broodbakkerij-kas opkomen tot dekking van het meerdere bedrag. In buitengewone omstandigheden zal die kas, indien hare financien zulks veroorloven, kunnen te gemoet komen, ook dan wanneer de prijs lager is dan 50 centimes.

— Het ultramontaansche hoofdorgaan *le Monde*, zich bezighoudende met de beoordeeling van hetgeen door *la France* is medegedeeld aangaande het voornemen der russische Regering, wat betreft de binnenlandsche reorganisatie van het Keizerrijk, maakt de aanmerking, dat daar te lande de representative vormen schijnen te zullen worden ingevoerd, maar dat de mededeeling van *la France* zeer veel te wenschen overlaat, vooral omdat over het godsdienstige vraagstuk een volledig stilzwijgen wordt bewaard, terwijl het juist nu van het hoogste belang is, dat men zekerheid erlange, dat de Kerk vrij zal zijn in Polen.

Bij deze gelegenheid brengt *le Monde* in het midden, dat men zich niet door schoonklinkende woorden om den tuin moet laten leiden; dat de Regering bij vertegenwoordiging op zich zelve eene goede zaak kan zijn, maar dat alles afhangt van de zamenstelling der Kamers. Bestaan deze uit onbekwame, gedweeë en slaafs gehoorzamende leden, dan zal het despotismus krachtiger dan ooit zijn, maar het zal een masker dragen. Hebben daarentegen de democraten de meerderheid, dan gaat men de revolutie te gemoet. Volgens *le Monde*, mag Rusland wel voorzigtig wezen, omdat het welligt rijp is voor de revolutie, van welke dat Rijk niets te vreezen heeft, indien slechts de Kerk vrij en onafhankelijk wordt verklaard.

— Naar luid van het te Turin uitkomende clericale orgaan *Armonia*, heeft Paus *Pius IX*, onder dagteekening van 10 Augustus, een zendbrief gerigt aan de italiaansche kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen, waarin hij zich ten ernstigste beklaagt over den verbitterden en heiligschennenden krijg, welke door het subalpijnsche gouvernement overal, maar voornamelijk in Italie, tegen de Kerk wordt gevoerd. De Opperste Kerkvoogd is overtuigd, dat de waarheid en het regt zullen zegepralen; hij verheugt zich over de standvastigheid en kloekmoedigheid van het Episcopaat in het algemeen en van de italiaansche prelaten in het bijzonder. In dezen brief veroordeelt de Paus (altijd volgens de opgaven van het dagblad *Armonia*) *de liberaal-clericale vereenigingen*, en prijst hij de italiaansche bevolking, wegens den ijver, waarmede zij den Petrus-penning opbrengt.

PARIJS, 2 September.

Het *Mémorial Diplomatique*, algemeen erkend als het orgaan van den minister *Drouyn de Lhuys*, voert ten aanzien van den oostenrijkschen Aartshertog *Ferdinand Max* en van diens verkiezing tot Keizer van Mexico, niet meer dezelfde taal als kort te voren. De toon van het vaste vertrouwen in het welslagen van die diplomatieke schikking heeft plaats gemaakt voor den toon der aarzeling. Daaruit wordt door sommigen afgeleid, vooreerst, dat het aanzien van den minister *Drouyn* in den allerlaatsten tijd min of meer gedaald is, en ten andere, dat de candidatuur van den oostenrijkschen Prins op dit oogenblik weinig kans heeft van te zullen slagen.

Intusschen zijn er reeds eenige leden der mexicaansche deputatie, die hunne ambtgenooten vooruitgereisd zijn, te Parijs aangekomen. Men wil weten, dat in een der laatste bijeenkomsten van den ministerraad besloten is om versterkingen naar Mexico te zenden, en wel op grond van ernstige vrees voor moeijelijkheden met het gouvernement der Vereenigde-Staten. Ook behelst *la France* weder een met hartstogt geschreven artikel tegen de dusgenaamde *Monroe*-leer.

— Het niet-verschijnen in den *Moniteur* van het reeds zoo lang verbeide antwoord van Frankrijk aan Rusland geeft voedsel aan de meening, dat er van Ruslands zijde toezegging gedaan is van min of meer ruime concessien, betreffende Polen, en dat het fransche gouvernement daarom alles vermijden wil wat het Kabinet van Petersburg op dit oogenblik zou kunnen kwetsen. Aan ditzelfde verzoenende streven der Regering wordt ook de overigens zoo weinig verdiende waarschuwing toegeschreven, waarvan het provinciale blad *la France Centrale* gisteren het voorwerp en het slagtoffer geweest is. De administratie toch heeft dit blad gestraft enkel en alleen omdat het medegedeeld had, dat de hertog *de Montebello* te Petersburg geene audientie had kunnen bekomen bij prins *Gortschakoff*.

Wat overigens het gerucht van eene aanstaande nauwere verbindtenis tusschen Frankrijk, Rusland en Pruissen betreft, en zulks met het oog op Oostenrijks streven naar het opperbewind in Duitschland, men heeft wel met eenige verwondering opgemerkt, dat de heer *von Budberg* en graaf *van der Goltz* gisteren op hetzelfde uur een onderhoud gehad hebben met den heer *Drouyn de Lhuys*, doch tevens zou men het voorbarig achten om reeds alleen daaruit te besluiten tot het aangaan van eene soort van triple-alliantie.

— Te Genua, zoo wordt uit Turin geschreven, zal eerstdaags een door een napolitaansch ingenieur, den heer *de Luce*, gebouwd stoomfregat, met ijzeren bekleeding, te water gelaten worden.

LONDEN, 1 September.

Het ingewikkelde en netelige geschil, dat sedert lang tusschen het Duitsch-Verbond en Denemarken bestaat over de hertogdommen Holstein en Sleeswijk, baart thans weder bezorgdheid voor eene verstoring des vredes. In de zitting der duitsche Bondsvergadering van 27 Augustus jl. heeft de deensche vertegenwoordiger eene memorie ingediend, waarin verklaard wordt, dat zijn gouvernement ongenegen is om de bepalingen, die het den 30sten Maart jl. ten aanzien van het bestuur van Holstein (hetwelk tot het Duitsch-Verbond behoort) gemaakt heeft intetrekken, nademaal het vermeent, dat daardoor aan de regten van het Verbond op het genoemde hertogdom voldaan is. Men vreest nu, dat de Bondsvergadering zal besluiten om overtegaan tot de zoogenaamde militaire executie, waarmede zij vroeger gedreigd heeft ingeval de Koning van Denemarken mogt blijven weigeren om aan Holstein een geheel zelfstandig bestuur te geven en ook omtrent Sleeswijk (hetwelk niet tot het Duitsch-Verbond behoort) zoodanige bepalingen te maken als door de voor een groot deel duitsche bevolking van dat land verlangd worden.

De *Times* vestigt heden op ernstigen toon de aandacht op het gevaar, hetwelk dit geschil voor den vrede in Europa oplevert, en ontwikkelt daarbij de meening, dat van Denemarken niet meer toegeeflijkheid jegens Duitschland gevergd kan worden dan het reeds betoond heeft. Tevens doet dat blad opmerken, dat, ingeval het Duitsch-Verbond tot vijandelijkheden mogt overgaan, Denemarken naar alle waarschijnlijkheid door magtige bondgenooten zou worden bijgestaan, als welke niet zouden kunnen dulden, dat op de integriteit van het deensche Koningrijk inbreuk werd gemaakt. Onder die bondgenooten noemt de *Times* in de eerste plaats Zweden, en daarenboven ook Frankrijk en Engeland. In den loop zijner redenering over deze zaak wijst de schrijver inzonderheid ook op de gevaren, die Pruissen bij dergelijken oorlog zou loopen. Ten slotte drukt hij de hoop uit, dat de in de zaak betrokken partijen in tijds het zullen inzien, dat dit geschil niet tot een oorlog mag leiden.

— Melding makende van het door fransche dagbladen medegedeelde gerucht, dat de Keizer van Rusland voornemens zou zijn om voor geheel zijn Rijk eene Constitutie uittevaardigen, bij welke ook in 't bijzonder aan Polen een aandeel zou gegeven worden in de algemeene parlementaire Vertegenwoordiging van het russische Rijk, zegt ons ministerieel avondblad, dat het niet gelooft, dat de Polen met zoodanige schikking tevreden zouden zijn, en dat derhalve dergelijke maatregel, gesteld dat dezelve genomen werd, zou strekken om de poolsche kwestie te vereffenen.

— De zaak van de twee gepantserde oorlogsvaartuigen, welke bij Liverpool gebouwd worden, en welke, volgens het vermoeden van velen, voor de americaansche Separatisten bestemd zouden zijn, trekt hier te lande in groote mate de aandacht tot zich en baart daarbij ook bezorgdheid. De *Times* zegt heden onbewimpeld, dat zij verzekerd is, dat de vrede tusschen America en Engeland niet langer bewaard zal kunnen worden, indien men de bedoelde schepen in handen van de Separatisten laat komen. Het genoemde blad ontwikkelt voorts de meening, dat het britsche gouvernement, volgens de bestaande wet, niet geregtigd is om op die schepen, welker bestemming nog geenszins gebleken is, beslag te leggen; maar tevens zegt het, dat Engelands belang zou medebrengen om in deze zaak te handelen volgens het verlangen van het federaal gouvernement, en dat het daarom verkieslijk zou wezen, de bedoelde vaartuigen aantehouden.

— De beurs was heden williger. De 3 pc. gecons. 93½ à ⅝ g. g.; op tijd 93⅝ à ¾.

LONDEN, 2 September.

Uit Nieuw-York zijn hier tijdingen ontvangen van den 22sten Augustus 's avonds. Destijds liep daar een gerucht, dat het fort Sumter vermeesterd was en de flotille van kanonneerbooten, die de haven van Charleston bombarderen moest, dat fort was voorbijgevaren. Bij het gou-

vernement was echter daarvan geen berigt ontvangen, en mitsdien vond het bedoelde gerucht weinig geloof. — De verwachting der Federalisten, dat het fort Sumter in hunne magt zal vallen, wordt versterkt door een der te Richmond uitkomende nieuwsbladen, hetwelk meldt, dat de muren van dat fort niet bestand zijn tegen de werking der tweehonderd-ponders, waarmede zij onophoudelijk beschoten worden, en dat, volgens de laatste berigten (van 20 Augustus), het fort van zijn kant slechts bij tusschenpoozen het vijandelijke vuur beantwoordde, „De verdediging der haven (dit voegt het bedoelde blad er bij) hangt echter niet enkel van het fort Sumter af. Indien deze sterkte tot een puinhoop geschoten wordt, kan de haven nog behouden worden. In de stad is het besluit genomen om haar straat voor straat, huis voor huis te verdedigen, zoo lang er een voet gronds is overgebleven."

De uitvoering der conscriptie-wet werd te Nieuw-York zonder onlusten voortgezet. Het garnizoen, hetwelk voor de handhaving der rust zorgde, telde 20,000 man, en werd nog aanhoudend versterkt.

De legers van *Lee* en van *Meade* stonden steeds bij de Rappahannock tegenover elkander, naar het scheen, gereed om weder slaags te geraken. — Onder de geruchten behoorde, dat *Lee* weder eene expeditie naar Maryland in den zin zou hebben; anderen beweerden, dat hij er op bedacht was om zich digter bij Richmond te posteren.

BRUSSEL, 2 September.

Niet minder hevig dan de graaf *de Montalembert*, wordt de heer *de Gerlache* door de liberale dagbladpers aangevallen, wegens de door hem in het Katholieke Congres te Mechelen op den voorgrond gestelde beginselen. Volgens een der voornaamste hier ter stede uitkomende liberale organen, worden in Belgie weinige meer door de fortuin begunstigde personen gevonden dan de heer *de Gerlache*, en heeft voorzeker niemand meer dan hij zich te verheugen over het welslagen der revolutie van 1830, die indedaad voor hem „eene goede moeder" is geweest. Men behoeft zich slechts te herinneren, dat de heer *de Gerlache* zijne loopbaan is begonnen als een geheel onbekend advocaat te Luik; dat hij, bevorderd tot lid van het geregtshof aldaar, slechts zeer gewone bekwaamheden heeft ontwikkeld, tot dat hij in 1824 door zijne geestverwanten naar de Staten-generaal is gezonden, waar hij zoodanige diensten aan de clericale fractie heeft bewezen, dat de heer *de Theux* in 1832 om hem heeft gedacht en hem heeft benoemd tot eersten president van het Hof van Cassatie. Volgens het liberale blad, heeft de heer *de Gerlache* welligt aan deze zijne snelle bevordering gedacht, toen hij te Mechelen gewaagde van „mannen, die alleen mededoen om zich van het bewind meester te maken, en die, zoodra zij dit hun doel hebben bereikt, zich zelven in het genot stellen van de gunsten, de eereposten en de goed bezoldigde ambten." Men leeft thans snel en vergeet spoedig; maar, vermits de heer *de Gerlache* het heeft kunnen goedvinden, zich op dit terrein te bewegen, acht de liberale publicist het niet ongepast, het geheugen van den spreker een weinig te verfrisschen en hem op den weg te helpen.

Voor 't overige wordt in het liberale dagblad zeer in het breede uiteengezet, dat de heer *de Gerlache* zich allezins ten onregte heeft beklaagd over de verdrukking, onder welke de katholieken in Belgie zouden zuchten; dat hij ruimschoots is te regt gewezen in den boezem van het Congres zelf, vooreerst door den heer *de Montalembert* en andere Franschen, die het geluk, 't welk de katholieken in het vrije Belgie genieten, hoogelijk hebben geroemd en gewaardeerd, en verder door den britschen prelaat *Wiseman*; dat hij echter ook ditmaal weder heeft getoond, meer te willen dan de handhaving der belgische Constitutie, en den maatstaf zijner wenschen heeft aan de hand gegeven door het pontificale gouvernement te bewonderen en zich onbewimpeld te doen kennen als een verbitterden vijand van Regeringen als de belgische, die geene officiële eeredienst kennen.

Terwijl de heer *de Gerlache* op zoodanige wijze wordt beoordeeld door de liberalen, wordt de heer *Rogier* door het slijk gesleept in de clericale organen. In het *Journal de Bruxelles* wordt hij heden genoemd een politieke *Barnum*, en wordt hem voor de voeten geworpen, dat hij als een karnavals-os wordt gevoerd van de eene gemeente naar de andere. Naar luid van dit blad, zal hij vermoedelijk bij de aanstaande verkiezing te Doornik eene geduchte les ontvangen, waaruit hem zal blijken, hoe laag hij staat aangeschreven bij hen, die het belgische vaderland waarlijk lief hebben.

's GRAVENHAGE, 3 September.

Bij kon. besluiten van 31 Aug. is de 2[de] luit. bij het corps mariniers *Cramer von Baumgarten* bevorderd tot 1[sten] luit.; — de off. van gez. 2[de] kl. bij de zeemagt *van Ewijk* benoemd tot ridder 4[de] kl. der Mil. Willemsorde, ter zake zijner verrigtingen bij het gevecht van de *Reteh* tegen de zeeroovers, in de baai van Lobo, op den 18[den] April 1862; — en zijn de 2[de] luit. *H. S. Nederburgh* van het corps ingenieurs, min. en sap. overgeplaatst bij dat corps in O. Indie, en de 2[de] luit. *J. H. v. d. Dussen*, bestemd voor het corps der genie en sap. in O. Indie, overgeplaatst bij dat corps hier te lande.

— Z. E. de minister van Binnenlandsche Zaken is in deze residentie teruggekomen.

HAARLEM, 3 September.

Telegrafische Berigten.

PARIJS, 2 September. De Keizer heeft in den raad der ministers voorgezeten. Het kamp van Châlons is gisteren opgebroken.

Volgens berigten uit Petersburg van 28 Augustus, door *la France* medegedeeld, wordt het ontwerp tot invoering eener Constitutie aldaar door de partij, gezegd die der reactionairen, hevig bestreden, maar zal deze vermoedelijk niet zegevieren. Prins *Gortschakoff* zelf was in den beginne daartegen gestemd, maar is van denkbeeld veranderd.

Genoemd blad gelooft niet, dat de nieuwe wending, welke zich bij de onderhandelingen over de poolsche zaak heeft geopenbaard, de goede verstandhouding met Oostenrijk en Engeland zal verzwakken.

Men spreekt van reizen, welke de Keizer van Rusland naar Finland en naar de Krim zou ondernemen.

PARIJS, 3 September. In berigten uit Weenen wordt verzekerd, dat de opstand in Polen weder toeneemt.

LONDEN, 3 September. De *M. Post* verzekert, dat Rusland en Pruissen aan Frankrijk de volgende oplossing van het poolsche vraagstuk zouden hebben voorgesteld: „Algeheele afstand van het Koningrijk Polen, 't welk zich zou belasten met de op dat land drukkende russische schuld; waarborg van Lithauen en Ruthenie aan Rusland door Europa."

MADRID, 2 September. De progressisten zullen zaturdag eene vergadering houden. De vrienden van het ministerie verzekeren, dat het steeds het vertrouwen van de Kroon geniet.

ALEXANDRIA, 2 September. De anamitische ambassadeurs zijn met de *Labrador* vertrokken.

Het rijzen van het Nijl-water baart bekommering. Men neemt maatregelen om onheilen te verhoeden.

PARIJS, 3 Sept. Hier is een vlugschrift verschenen, getiteld: „Frankrijk, Mexico en de Geconfedereerde Staten". De schrijver betoogt daarin, dat het Frankrijks belang is, de onafhankelijkheid der Zuidelijke Confederatie te erkennen. Hij houdt eene herstelling der n. americaansche Unie voor onmogelijk, en beweert, dat eene definitief bepaalde afscheiding der zuidelijke van de noordelijke Staten voor Frankrijk nuttig zal wezen, omdat de zuidelijke Staten Frankrijks bondgenooten zullen zijn, en Mexico tegen een aanval der noordelijke Staten zal beveiligen. Door de afscheiding zullen de fabrieken voorzien worden van katoen, die zij niet ontberen kunnen; enz.

De repetitie der muziekstukken voor het Nationaal-Muziekfeest, in de Ridderzaal aan het Binnenhof te 's Gravenhage schijnt aanvankelijk te hebben voldaan. Met veel lof wordt gesproken van de wijze, op welke in de versiering van dat locaal is voorzien.

— Uit Batavia wordt gemeld, dat voor de stoomvaartdienst in Neerl. Indie hebben ingeschreven de firma *Dumler*, voor de firma *v. Vlissingen & D. v. Heel*, en de firma *Robinson* voor eene engelsche vereeniging. De eerste verlangt een subsidie van *f* 6-98 per mijl; de tweede een subsidie van *f* 6-97 per mijl. De tegenwoordige aannemer *Cores de Vries* schijnt niet te hebben ingeschreven.

— Den 31[sten] is te 's Gravenhage aanbesteed het bouwen van een stationsgebouw te Breda, voor *f* 53,000; — en het maken van eene verhoogde ladingsplaats aldaar, voor *f* 14,800. Omtrent het leggen van acht kraanliggers op de brug over de Mark zal nader worden beslist.

— In de maand Augustus jl. zijn over den Hollandschen Spoorweg vervoerd 175.609 reizigers. Opbrengst: van reizigers *f* 145,660,79; van goederen *f* 20,915,90.

— Heden middag, 3 Sept., is het beeld der Overwinning op den koepel van het Paleis van Volksvlijt te Amsterdam geplaatst en onthuld. Bij dit moeijelijke werk is geen tegenspoed ondervonden. Het beeld, van zink en verguld, is gegoten in de fabriek der heeren *Schutz*, te Zeist.

— In den gemeenteraad van Arnhem is verl. maandag overgelegd en in handen eener commissie gesteld een ontwerp tot uitbreiding van de gemeente-kom, met de noodige teekeningen. Volgens dat plan, zouden de gronden tusschen den Rozendaalschen en den Klarendaalschen weg, van den spoorweg tot den Rappardsweg, aangekocht worden. De uitgaaf daarvoor wordt op *f* 275,000, en de ontvangst wegens den verkoop van gronden voor het bouwen van huizen, à *f* 5 per vierk. el, op *f* 300,000 geraamd.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

3 *September* 1863. 4½ *ure.*

Thesaurie 3½ p	91	—	—	PRUISSEN.			
NEDERLAND.				Oblig..... 4½ "	—	—	-
W. Schuld 2½ p	64½	11/16	64½	" .....5 "	103⅝	—	—
" 3 "	77⅝	11/16	77 11/16	OOSTENRIJK.			
" 4 "	100¼	⅜	100¼	Obl. *Goll* 5 p	—	—	-
Amort. Sd. 3½ "	94	—	—	" " 4 "	—	—	—
Handelm. 4½ "	142⅞	143	143	" Met. 5 "	65	¼	65 3/16
Aand. Holl. Sp.	112	—	—	" " 2½ "	33¼	7/16	33⅜
Aand. R.-S. 4 "	—	—	.	" r. Amst. 5 "	85⅞	—	—
R.-Sp. 2 L. 4½ "	—	—	—	" Nat. 54. 5 "	70	¼	70 3/16
BELGIE.				Bankaktien	840	841	—
Cert. *Rots.* 2½ "	—	—	—	Aand. 1854	258	—	—
SPANJE.				" 1860	542½	543	—
Oblig..... 2 p	48 7/16	9/16	48 9/16	ITALIË.			
" Bin. 3 "	51 13/16	⅞	51 13/16	Leen. 1861 5 p	68¼	½	68½
Amort. Schuld	—	—	—	" bet. Amst. 5 "	69¾	—	
Bew. Coup....	—	—	—	BRAZILIE.			
PORTUGAL.				Geldl. 24. 5 p	99⅝	—	—
Oblig..... 3 "	48⅞	15/16	—	" 60. 4½ "	—	—	-
56/62 3 "	48 9/16	⅝	48⅝	ECUADOR.			
" uitgest.	48½	—	—	Oblig. 1855	15⅞	16	16
RUSLAND.				VENEZUELA.			
Hope & C°. 5 p	102⅜	—	—	Oblig..... 3 p	24⅝	¾	24¾
" 28/29 5 "	101½	⅝	—	" ....1½ "	12 11/16	13/16	12¾
" 31/33 5 "	—	—	—				
" 1840 4 "	77⅛	—	—	GRENADA.			
Or. 2 3 4 L. 4 "	77½	⅝	77½	Oblig..... 4½ p	31	¼	31
" 5 Leen. 4 "	76½	—	.	MEXICO.			
Obl. 5 Ser. 5 "	84	—	—	Oblig..... 3 p	38½	11/16	38⅝
" 6 " 5 "	90⅞	91	90 15/16	N.-AMERICA.			
" Lond. 4½ "	89⅞	—	—	Ill. Spw. Aand.	86	¼	—
" " 1859 3 "	57 5/16	⅜	—	" Obl. C. B. 7 p	83	—	—
" bij *Hope* 4½ "	92⅛	¼	92 3/16	Ver. St. ...5 "	73¾	74⅛	73⅞
Insch. Ass. 6 p	—	-	—	" ...6 "	80	½	80 5/16
Cert. " 6 "	54 7/16	½	—	GRIEKENLAND.			
Spw. Aand. 5 "	198¾	199½	199½	Obl. 1825....	35 11/16	¾	35 11/16
POLEN.				TURKIJE.			
Aand. fl. 500 *f*	159¼	½	—	Cert......6 p	50 1/16	¼	50¼

Handelm. kont. 143⅛; Centr. Sp. *f* 126; dito Aandeel. 52½, 53; Belg. Cert. 2½ pct. 57⅛; Polen Obl. 4 pct. 74; Rusl. Ad. Hamb. 82½; Rusl. 1862, 90 5/16, 90⅜, 90⅜; Ital. Sp. 112; Venez. 1863, 56½; dito conv. 53 13/16, 53 15/16; gest. Gren. 15⅞; Louis. 84; Ver. St. 1882, 77¼, 77⅜, 77¼; Turk. Cert. 138½, 139, 139; Braz. 1824 £ 200, 99¾.

Koers van het geld: Bel. —. Prol. 3½. Disk. 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*,

BOON HARTSINCK, *President.* J. KLEEBLAD, *2e Secretaris.*

De beurs was heden algemeen hooger, bij voortgezette inkoopen voor geldbelegging en hoogere buitenlandsche merken.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 25,60; Dito Nat. *f* 28,20; Div. Eng. per £ *f* 11,75; Eng. Russen per £ *f* 11,75; Frans. *f* 55⅝; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 35½; Russen in Z. R. *f* 36⅛.

MADRID, 2 September. De 3 pc. 53.40; 2 pc. 48.60.

WEENEN, 3 September. De 5 pc. met. 77.20; nat. 83.50.

LONDEN, 3 September. De 3 pc. gecons. 93⅝ à ¾. Mexico 39½ à ¾. Grieken 36⅞ à 37⅛.

PARIJS, 3 September. De 3 pc. 69.05. Spanje 3 pc. 51¾.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 1 September. De graanhandel was heden in zeer flaauwe stemming voor de meeste artikelen. *Tarwe* 25 c. lager verkocht; 66 à 70 p. Ommel. *f* 7 à *f* 7,85; 66 à 70 p. Old. *f* 6,85 à *f* 7,65. *Rogge* buitenl. 20 c.; inl. 10 c. lager verkocht; 64 à 66 p. o. inl. *f* 5,90 à *f* 6,20; 70 p. n. *f* 6,80. *Boekweit* 10 c. lager verkocht; 62 à 66 p. gr. zand *f* 5,80 à *f* 6,15. *Gerst* w. in de zware soorten iets beter; 50 à 56 p. w. *f* 3,80 à *f* 4,75; 54 à 56 p. z. *f* 4,15 à *f* 4,45. *Haver* weder lager verkocht; 40 à 50 p. dikke *f* 2,70 à *f* 3,70; 36 à 40 p. w. v. *f* 2,75 à *f* 3. *Paardenboonen* *f* 5,50 à *f* 6,25. *Koolzaad* *f* 10,50 à *f* 13,20. *Gort* stil; grove *f* 8,50 à *f* 8,75; parel *f* 10 à *f* 14.

SNEEK, 1 September. *Boter* *f* 48,50.

DELFT, 3 September. *Boter* *f* 45 à *f* 53.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 September. Den 2[den] dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *Jane*, Stround en *Sirius*, Marck, beide van Newcastle; *Jonge Wicher*, Kuitze, Archangel; *Carolina*, Gundersen, Sundswall; *Dan*, Lorentsen en *Idun*, Trapp, beide van Drammen; *Sara*, Batty, Rusterzijl naar Londen als bijlegger.

UITGEZEILD: *Texel*, Hubert, Havana; de stoomb. *Diana* en *Nora*, beide naar Londen; *Graaf van Rechteren*, Hull; *Zenobia*, Carter, Jarmouth; *Alida Sinnige*, Dik, St. Petersburg; *Hjalmar*, Norbey, Sundswall; *Harald*, Bredelius, Gothenberg. Wind z. w.

Den 2[den] dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: de stoomboot *Albatros*, Liverpool; *Osprey*, Rawson, Boness; *Ark*, Thompson en *Schiedam*, Fock; beide van Newcastle; *Maria Jantina*, de Boer, Archangel; *Amazone*, Berner, Riga; *Courier*, Svendsen, Memel; *Capella*, Hauge, Koningsbergen. Gisteren nog: *Bride of the Seas*, Donald, Simonsbaai, l. v. Brouwershaven.

UITGEZEILD: de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen; *Hermanna*, Veeling, Koningsbergen. Wind z. w.

Den 2[den] dezer te **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *Rotterdam*, Poort, Banjoewangie; *Palestine*, Spence, Newcastle.

Den 4[den] Julij te Rio Grande binnengekomen: *Lucia Jantina*, Lieffijn, Cadix; 10 dito *Terschelling*, Rotgans, Hamburg.

Den 25[sten] Julij te Buenos Ayros binnengekomen: *Wubbo & Willem*, Bontekoe, Altona.

Den 13[den] Aug. van Taganrog uitgezeild: *Romena*, Press, Amst.

Den 26[sten] Aug. te Ancona binnengekomen: *Margaretha Aleida*, Duin, Antwerpen.

Den 22[sten] Aug. te Gibraltar binnengekomen: *Harmonie*, Both, Galatz naar Queenstown.

Den 25[sten] Aug. te Cadix binnengekomen: *Ceres*, Meuldijk en 26 dito *Hollander*, Kruit, beide van Newcastle; *Geziena Hillegonda*, Jason, Cardiff.

AMSTERDAM, 3 September. Heden is in Texel binnengekomen: *Lion*, Londen; — en zijn uitgezeild: *Zenith*, Sunderland; *Drafna*, Frederikstad; *Admiraal Piet Hein*, *Susanne*, *Zaanstroom*, Batavia; *Louise*, Genua.

*** WELDADIGEN in NEDERLAND!

Wij komen tot u om hulp en ondersteuning voor de achtenswaardige weduwe en twee dochters van den zoo bekwamen en verdienstelijken *H. Pijttersen*, in leven van 1827 tot 1832 Hoofdonderwijzer te Rauwerd, en van 1832 tot 1862 in die betrekking te Woudsend, beide in Friesland. Hij genoot door zijn ijver, door zijne hulpvaardigheid, door zijne beminnelijkheid en door zijne zeldzame talenten als onderwijzer, in zijn leven de achting van allen, met wie hij in betrekking stond en van welke godsdienstige denkwijze zij ook waren.

Hij is schrijver van een viertal boekjes voor de jeugd en scholen, als: „*Hebt de dieren lief*", twee stukjes, „*Hoe schoon is de natuur*", en „*Bijbelsche geschiedenis voor de jeugd*", werkjes, welke buitengewoon de aandacht trokken en nog trekken. Het zijn bewijzen ook van zijn talent als schrijver voor de jeugd.

De overledene moest in zijn leven met rampen worstelen, en een zwak en ziekelijk ligchaam ronddragen. Hij bezat geene tijdelijke goederen, en had dus geene middelen, welke hij zijne betrekkingen kon nalaten. Daarvan bewust, had hij deelgenomen in het Weduwen-fonds van *Rietveld* en *Te Winkel* te Amsterdam, en ieder weet, wat daarvan werd, hoe bitter menige weduwe hare dure offers beschreit, welke zij in dat fonds als hope in de toekomst had helpen neêrleggen.

Wat nu te doen? Wat te doen, om van den rand des afgronds gered te worden? Geen ander middel schiet er over, dan voor haar de hulp van weldadigen in te roepen. Wij doen dat in het vaste vertrouwen, dat gij ons niet zult te leur stellen.

Wij zullen gaarne ons met de ontvangst der liefdegaven belasten en daarvan openlijke melding maken.

Den 12[den] *Augustus* 1863.

H. HEMKES Kz. te Ried.
J. J. KNAP, Predikant te Woudsend.
J. PH. MEIJNINK, Makelaar, Nieuwe Spiegelstraat, te Amsterdam.
TH. JENTINK, Predikant te Nieuwland.
J. KRULL, Predikant te Oppenhuizen.
F. SCHAAF, Predikant te Tjerkwerd.
H. J. P. VAN DER LINDEN, Predikant te Heeg.
H. W. HEUS, Hoofdonderwijzer te Amersfoort.
M. PAUW, Scheepsbouwmeester te Muiden.
C. KNAP, Predikant te Wolsum.
R. JENTINK, emer. Predikant te Voorburg.

Vijf en dertigjarige echtvereeniging van:

F. NIEMANTSVERDRIET
en
N. ROOS.

NUMANSDORP, 29 Augustus 1863.

Vijf en twintigjarige echtvereeniging van:

K. KUNST
en
T. LAMAS.

BEEMSTER, 2 September 1863.

*** Getrouwd:

M. C. VAN RHIJN
en
A. HARTTENROTH.

BRIELLE, 2 September 1863.

*** Getrouwd:

P. VAN SANTEN, van *Leiden*, en
ING. C. PABST.

'S GRAVENHAGE, 2 September 1863.

*** Getrouwd:

HENRI VRIESENDORP JUNIOR
en
MATHILDE VAN DER WAYFORT.

DORDRECHT, 3 September 1863.

*** Te KOENIGSBERGEN, 24 Augustus 1863, is voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *MARY E. VON PEISTEL*, geboren *CANTZLAAR*.

Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER Mevrouw *DES TOMBE*, geboren *VAN HARDENBROEK*.

Huize KLEIN-BILJOEN, 30 Augustus 1863.

*** Heden werd verlost van een ZOON *M. L. J. KIEL*, geboren *VAN HEES*.

VLIELAND, den 31[sten] Augustus 1863.

*** Bevallen van eene DOCHTER *J. E. VAN DER UPWICH — GREVE.*
ANTWERPEN, 1 September 1863.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een ZOON *L. M. VAN ROSSEM, HOOG.*
ROTTERDAM, 2 September 1863.
Eenige kennisgeving.

*** ROTTERDAM, 2 September 1863. *ELISABETH WILHELMINA GOGARN*, geliefde echtgenoote van G. TEN HOUTEN, is heden voorspoedig bevallen van eene DOCHTER.

*** Bevallen van eene DOCHTER *A. VIS*, geliefde echtgenoote van J. J. LAAN.
WORMERVEER, 2 September 1863.

*** Heden overleed ten huize van den ondergeteekende, onze geliefde moeder en behuwd-moeder, Mejufvrouw de Wed. JOHANNES VAN SAANEN, geb. HOEKSEMA, in den ouderdom van bijna 70 jaren.
KAMPEN, *Namens de kinderen en behuwd-kinderen,*
30 Augustus 1863. J. H. VAN DER DUSSEN.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 69 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne eenige dochter en behuwdzoon, mijn waarde echtgenoot, Mr. JOHAN CHRISTOFFEL WALKART. J. WALKART,
AMSTERDAM, geb. VAN IDSINGA.
30 Augustus 1863.

*** Heden overleed mijne dierbare echtgenoote MARIA ANNA VAN SCHERMBEEK, in den ouderdom van 62 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 38 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en behuwd-kinderen.
GRONINGEN, H. C. VAN HALL.
31 Augustus 1863. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, onze geliefde zuster en behuwd-zuster HENRIETTE JEANNE ADOLPHINE TREUB, in den ouderdom van vijftig jaren.
VOORSCHOTEN, *Uit aller naam,*
den 31sten Augustus 1863. J. P. TREUB.
Eenige algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed ons jongste dochtertje IMMETJE, na eene korte doch hevige ongesteldheid, in den jeugdigen leeftijd van ruim 6 maanden.
SCHAGEN, S. B. VAN LON.
31 Augustus 1863. A. VAN LON — MUNTJEWERFF.

*** Heden overleed, na een langdurig doch smartelijk lijden, mijn geliefde echtgenoot JOHANNES LEKKERKERKER, in den ouderdom van ruim 69 jaren.
KAMERIK-HOUTDIJKE, Wede. J. LEKKERKERKER,
1 September 1863. OSKAN.

*** Heden overleed onze jongste lieveling HENDRIK, slechts 5 maanden oud. J. W. BEST.
EDAM, S. C. BEST, VAN DER LAAG.
1 September 1863.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 83 jaren, onze waarde vader en behuwd-vader, de Heer K. SWAGERMAN, in leven Waarschap van *Dregterland* en Wethouder dezer gemeente. DR. SWAGERMAN,
uit aller naam.
BOVENCARSPEL, 1 September 1863.

*** Ons geliefd en eenig dochtertje ANNA JACOBA werd ons heden in den veel belovenden leeftijd van circa zeven en een half jaar door den dood ontnomen. Wat wij in haar verliezen zal elk ouder, maar inzonderheid zij, die het aanvallige kind gekend hebben, beseffen. Moge Hij, die ons deze wonde sloeg, ook kracht verleenen om dit gemis met gelatenheid te dragen.
OUD-BEIJERLAND, W. M. KOK, Apoth.
2 September 1863. N. KOK,
Eenige kennisgeving. DE REGT.

*** De ondergeteekende betuigt zijnen hartelijken dank voor de bewijzen van belangstelling en deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden zijner echtgenoote. Mr. J. J. VAN LEEUWEN JR.
UTRECHT, 1 September 1863.

*** Voor de deelneming, ons betoond bij het overlijden van onzen geliefden vader en behuwd-vader, betuigen wij onzen hartelijken dank. M. P. KETELAAR.
ROTTERDAM, C. A. L. C. KETELAAR,
2 September 1863. VAN CONVENT TEN OEVER.

*** KETWICH EN VOOMBERGH en de Weduwe WILLEM BORSKI, als Hoofddirecteuren van een kantoor van administratie van fondsen op het Grootboek der *Nationale Schuld*, adverteren, dat van heden af en vervolgens zal worden gevaceerd bij de *Associatie-Cassa* en bij hunne correspondenten op andere plaatsen, ter betaling der **COUPONS**, verschenen 1° September 1863, van alle de *Certificaten 3 pct. Nationale Schuld* door hen in der tijd uitgegeven; zullende de betalingen geschieden met zoodanige sommen als in de Coupons zelven staat uitgedrukt.

*** C. M. P. TEN SANDE en JAN JARMAN, Directeuren der **Brand-Maatschappij** te Amsterdam, adverteren, dat zij met goedvinden van de Wel-Ed. Heeren Commissarissen, ten kantore van gemelde Maatschappij, op de Keizersgracht bij de Leliegracht, Buurt LL. n°. 237, zullen vaceren op Zaturdag den 17den October dezes jaars en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van **5 PER CENT UITDEELING** over het 73ste boekjaar, tegen intrekking van de geteekende kwitantien.

*** Ten gevolge der benoeming van den Heer *R. Vietsch*, tot Hoofd-Onderwijzer te Capelle, wordt tegen 1 October aanstaande, aan de openbare school te Woudrichem, een **HULP-ONDERWIJZER** gevraagd. Adres, aan den Burgemeester der Gemeente.

STUDIE.

In Haarlem of op een der dorpen in den omtrek wordt gelegenheid gezocht tot het ontvangen van **ONDERWIJS** in de oude talen, bij een Predikant, R. C. Geestelijke of Geneesheer. Adres, *franco* brieven, lett. Y., bij den Boekhandelaar L. SLOTEMAKER Pz. te Haarlem.

APOTHEEK.

Door *vestiging* of *overname* wenscht een jong **APOTHEKER**, P. G., zich te plaatsen. Adres, *franco* brieven, letters W. W., aan den Boekhandelaar W. E. J. TJEENK WILLINK te Zwolle.

POSTERIJEN.

Voor een **JONGELING**, boven de 16 jaren, P. G., bestaat de gelegenheid tegen billijke vergoeding voor huisvesting, op een voornaam postkantoor geplaatst te worden, doordien de daar opgeleide geagreëerde tot Surnumerair is benoemd. Nadere inlichtingen zijn te bekomen, met *franco* brieven, onder lett. D. H., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

Horologiemakers-Knecht.

Er wordt gevraagd tegen November e. k., een **HOROLOGIEMAKERS-KNECHT**, Prot. Godsd., zijn vak grondig verstaande en van goede getuigschriften voorzien. Reflecterenden kunnen nadere inlichtingen bekomen, onder lett. A. B., bij den Boekhandelaar H. SPANJAARD te Steenwijk. Brieven *franco.*

200 gulden belooning

wordt aangeboden, die een fatsoenlijk jong mensch, met administratie bekend, eene rijks, provinciale of stedelijke **BETREKKING** bezorgt, welke hem een burger bestaan oplevert. Adres, *franco*, lettr. C. X., aan den Boekhandelaar R. F. VAN ARUM te Haarlem.

*** Om dadelijk of met 1° November in dienst te treden biedt zich aan een **KOETSIER**, ongehuwd, goed kunnende rijden en tafelbedienen, van de P. G., oud 28 jaren en van de beste getuigschriften voorzien. Adres, met *franco* brieven, onder letter V., aan het Advertentie-Bureau van H. NIJGH te Rotterdam.

TUINMAN.

Iemand, 26 jaren oud, P. G., voorzien van de beste getuigen, zoo van bekwaamheid als gedrag, wenschte zich met November of Februarij a. s. verplaatst te zien als **TUINKNECHT** of **BLOEMIST**, of wel desverkiezende als ongehuwd **TUINMAN.**

Adres *franco*, onder letter G., bij den Boekhandelaar G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E 10, te Amsterdam.

*** Eene **DAME**, P. G., geëxamineerd in de vier moderne talen, zag zich gaarne ten spoedigste geplaatst als *Secondante*, of wel als onderwijzeres in eene kleine plaats. Behalve alle vakken van het uitgebreide lager onderwijs en vrouwelijke handwerken geeft zij onderrigt in de muzijk (piano en zang). Adres, onder lett. Z., bij den Boekhandelaar M. M. COUVÉE, Lange Pooten, te 's Gravenhage.

*** Eene Jufvrouw, van de P. G., biedt zich aan als **GOUVERNANTE** bij jonge kinderen, in welke betrekking zij bijna 6 jaren is werkzaam geweest bij eene zeer achtingswaardige familie, waar men de beste informatien kan bekomen. Adres, *franco*, lett. K., bij den Boekhand. W. WENK te Rotterdam.

*** Eene **JUFVROUW** uit den beschaafden stand, tusschen de 20 en 30 jaren oud, van de P. G., zag zich gaarne met November of eerder geplaatst tot assistentie in de huishouding, met of zonder kinderen; zij kan de voldoendste informatien produceren. Reflecterenden gelieven zich *franco* te adresseren, onder de letters C. P., bij den Boekhandelaar B. L. VAN DAM te Kampen.

L. Z.

Eene **JUFVROUW**, P. G., middelbare jaren, door afkomst en opvoeding tot den beschaafden stand behoorende, wenscht gaarne in relatie te treden met eene *deftige* familie, welke behoefte heeft aan hulp of *geheele* directie eener ordelijke huishouding, met of zonder kinderen. Daar bedoelde persoon zóó iets niet zoekt, wijl zij anders afhankelijk is van anderen, maar uit *ambitie* en om tevens op gepaste wijze voor de toekomst te zorgen, zal het haar bijzonder aangenaam zijn zich te plaatsen bij iemand, welke *degelijkheid*, *netheid*, *goede manieren* enz. op prijs stelt en als lid des gezins zoodanige Jufvrouw wenscht te behandelen.

Ter bekoming van de noodige informatien vervoege men zich, *franco*, onder bovenstaande letters, bij den Boekhandelaar DANNENFELSER te Utrecht.

*** Men vraagt tegen November of vroeger eene **JUFVROUW** of **WEDUWE**, uit den fatsoenlijken stand, P. G., niet beneden de 26 jaren, voor het opzigt over kinderen en tot assistentie in het huishouden.

Adres, *franco*, onder letters A. A., bij de Wed. J. P. VAN RIJE TIJPEN, Boekhandel, te Rotterdam.

*** Eene weduwe uit den deftigen stand, met ééne dochter van jeugdigen leeftijd, woonachtig te Utrecht, wenscht zich om het gezellige verkeer zoo voor zich als voor hare dochter, te belasten met de moederlijke verzorging van één of twee **JONGE MEISJES**, die met hare dochter school kunnen gaan; zij heeft in deze het oog op ouderlooze kinderen of wier familie in de Oost- of West-Indie zijn.

Nadere informatien, onder lt. O, met *franco* brieven, bij den Boekhandelaar J. G. BROESE te Utrecht.

*** Met November wordt er verlangd, bij twee jonge kinderen, eene **BONNE** of **KINDERMEID**, die reeds vroeger in dergelijke betrekking is werkzaam geweest. Brieven *franco*, letter F., bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN & ZOON te Utrecht.

*** Wegens ziekte der Keukenmeid, wordt op eene buitenplaats onmiddelijk verlangd eene knappe **NOODHULP**, voorzien van goede getuigschriften. Adres, onder letter B., aan het Hulp-Postkantoor te Oegstgeest bij Leiden.

HONNEF sur le Rhin (station de Rolandseck).

APPARTEMENTS CONFORTABLES et ÉLÉGANTS, *ayant vue sur les Sept Montagnes, Rolandseck, Nonnenwerth et Godesberg. Maison particulière, écuries, vaste jardin.*

S'adresser, sous les initiales B. Y., poste restante, à Honnef sur le Rhin, près Bonn.

*** *Heeren Dijkgraaf en Heemraden van de* BEEMSTER maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat op den 9den en 10den September 1863, de **BRUG** aan den Purmerenderweg, over de Oosthuizersloot, **niet kan worden gepasseerd.**
Purmerende, Dijkgraaf en Heemraden vd.,
1 September 1863. K. BRANTJES, Dijkgr.
K. KONING, Secrs.

*** *De Burgemeester en Wethouders van* AMERSFOORT doen te weten, dat de **KERMIS** of **JAARMARKT** zal aanvangen op Maandag den 19den October aanstaande en eindigen op Zaturdag den 31sten dier maand; zullende de loting voor standplaatsen, voor zoo veel noodig, plaats hebben ten raadhuize, op Woensdag den 14den October e. k., des namiddags te 1 uur.
Amersfoort, den 1sten September 1863.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris, De Burgemeester,
W. L. SCHELTUS. A. G. WIJERS.

GROOTE HARDDRAVERIJ

OM PRIJS EN PREMIE,
op den 9den September 1863,
'S MORGENS 11 URE PRECIES, IN DE GROOTE STADS HARDDRAVERSLAAN TE ALKMAAR.

Om den sierlijken prijs, te weten:
Een zwaar zilveren olie- en azijnstel, benevens een apart daarbij behoorend peper-, zout- en mosterdstel.
En tot premie:
Twee sierlijk met zilver gemonteerde kristallen madeirakaraften, alsmede een als voor pokaal, ter gezamenlijke waarde van p. m. *f* 300.

NB. Heeren eigenaars van harddravers, worden allen tot deelneming uitgenoodigd, daar de prijzen belangrijk bij andere stadsuitlovingen kunnen wedijveren.

*** *Het Gemeentebestuur van* REEUWIJK is voornemens, op Dingsdag den 15den September aanstaande, ten raadhuize aldaar, bij inschrijving aantebesteden:

Het daarstellen van een **RIJWEG** en **LOOPPAD**, met de kunstwerken daarbij vereischt, waarvan het bestek van af 5 September a. s., gedurende acht dagen, ter lezing zal liggen op het gemeentehuis alhier, bij J. LANGERAK te Reeuwijk en in het *Herthuis* te Gouda.
Reeuwijk, 3 September 1863.
Burgemeester en Wethouders van Reeuwijk,
De Wethouder, De Burgemeester,
P. DE WILDE. C. BRACK.

BROOD- EN MEELFABRIEK

te 's GRAVENHAGE.

Heeren Deelhebbers in de *Brood- en Meelfabriek* te 's Gravenhage, worden bij deze opgeroepen tot het *bijwonen* eener **ALGEMEENE VERGADERING**, welke zal gehouden worden op Woensdag 16 September 1863, des namiddags te twee ure, in het locaal *Diligentia* in het Voorhout.

De punten van behandeling liggen voor de *Vennooten* ter lezing ten kantore der Fabriek aan den Zuidwest-Buitensingel, dagelijks tusschen 9 en 2 ure.

HH. Deelhebbers worden herinnerd aan de bepaling van art. 16 der Statuten, inhoudende, dat niemand ter vergadering wordt toegelaten, dan voorzien van zijne aandeelen.

GENEESKUNDIG WEDUWENFONDS.

De ondergeteekenden, Commissarissen van dit fonds verklaren bij deze, dat hun, uit de onlangs door Directeuren afgelegde **REKENING en VERANTWOORDING**, over het laatste maatschappelijk jaar gebleken is, niet alleen de juiste en ordelijke administratie, maar tevens de algemeene gunstige en gelukkige toestand van het fonds: zoodat zij hunnen ambtgenooten de deelname in vollen gemoede durven aanbevelen.
Dr. DE WITT HAMER.
Dr. BUSCH ADRIANI.
Dr. SCHEFFER.

DEPôT

van opregte **HAAGSCHE TAFELBESCHUIT**, uit de beschuitbakkerij van P. SPAAN, Korte Beestenmarkt te 's Gravenhage, bij G. J. DROSTE, Banketbakker, Gr. Houtstraat te Haarlem. (Ontvangt dagelijks versche.)

ATTENTIE!

In een fatsoenlijk gezin, P. G., binnen de stad Gouda, wordt de gelegenheid aangeboden voor **KOST, INWONING, VRIJE SLAAPKAMER en HUISSELIJK VERKEER** aan een of twee Jufvrouwen, of gehuwde lieden zonder kinderen; ook is men niet ongenegen, een à twee jonge Heeren of jonge Jufvrouwen te plaatsen, welke een der daar gevestigde scholen zouden willen bezoeken, tegen den prijs van *f* 250 à *f* 300 in het jaar. Diegenen, welke hiertoe genegen mogten zijn, worden verzocht, zich te adresseren, met *franco* brieven, onder letter G., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

Aangeboden door bijzondere omstandigheden,

voor de maanden September, October en het begin van November, twee à drie gemeubeleerde **KAMERS**, op een buiten bij Haarlem, bijzonder geschikt voor Heeren, die een gedeelte van den jagttijd hier willen doorbrengen. Adres, *franco* brieven, lett. P., bij den Boekhandelaar L. SLOTEMAKER Pz. aldaar.

LEYDERDORP.

UIT DE HAND TE KOOP een goed onderhouden en logeabel **HUIS**, met daarachter gelegen **TUINTJE** en **SCHUUR**, bevattende onderscheidene vertrekken, allen behangen en twee met stookplaatsen, keuken, kelder, droogzolder en verdere gemakken, aangenaam gelegen aan den Rhijn, nabij de Doesbrug, dadelijk te aanvaarden en te bevragen bij VAN DE WAL, Mr. Timmerman te Leyderdorp.

UIT DE HAND TE KOOP,

eene fraaije partij **GLADIOLUS GANDAVENSIS** en **HYBRIDEN van RAMOSUS.** Te bevragen, onder lett. G., bij den Boek-, Papier- en Muziekh. F. J. MACDONALD te Haarlem.

MUILEZEL.

Te KOOP een klein zwart **MUILEZEL**, zoowel mak in alle tuigen als op stal. *Franco*, lett. E., of in *persoon* te bevragen bij den Boekhandelaar R. F. VAN ARUM te Haarlem.

*** TE KOOP de helft in de **HOEDEN-FABRIEK** van de Heeren LODEWIJKS EN COMP. te Amsterdam. Te bevragen, met *franco* brieven, bij Jonkhr. W. F. ALEWIJN te Broek in Waterland.

Verkooping te Haarlem,

in het Lokaal n°. 74.

A. ENGESMET Makelaar, zal verkooping houden Dingsdag den 6den October 1863, van **MEUBELEN** en **INBOEDEL.**

Van heden af worden dagelijks goederen aangenomen.

*** **W. VAN ORDEN** Makelaar, zal, op Zaturdag den 12den September 1863, des avonds te 6 ure, te Zaandam in *het Beursgebouw*, ten overstaan van den Notaris **JACOB DOZY**, in het openbaar verkoopen:

Het **PLEIN** genaamd ***DE GROOTE BURG***, liggende te Zaandam aan den Zuiddijk en de Voorzaan, bij de aanlegplaats van de stoomboot *Mercurius*, groot 73 roeden, 50 ellen, o. a. gebezigd wordende tot het opzetten der spellen gedurende de Zaandammer kermis.

De voorwaarden liggen ter lezing ten kantore van voornoemden Notaris.

*** De Notaris Mr. **P. POST UITERWEER**, te Delft gevestigd, is voornemens om, op Dingsdag den 15den September 1863, des namiddags te één ure, vóór de Stads-Manège aan de Westvest te Delft, om gereed geld, in het openbaar te verkoopen:

Twee fraaije jonge, ongedresseerde, bruine, volbloed **BUINPAARDEN**, mede van arabische afkomst, onlangs uit Engeland overgebragt en zes en vijf jaren oud.

Dagelijks zijn deze paarden te bezigtigen bij den Pikeur der Manège, den Heer K. J. BOTTEMA, te Delft, en inlichtingen te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

ADVERTENTIEBLAD

van VERKOOPINGEN,

uitgegeven te **'s Gravenhage**, bij **T. C. B. TEN HAGEN**, Nobelstraat 20.

Abonnement.

Voor den geringen prijs van *f* 2 per 3 maanden, of *f* 5 per jaar, bij vooruitbetaling, ontvangen geabonneerden 's wekelijks:

1°. Het **ADVERTENTIEBLAD VAN VERKOOPINGEN**, bevattende:

a. Advertentien van verkoopingen, verhuringen, verpachtingen, aanbestedingen en geldbelegging;
b. Een wekelijks overzigt der verkoopingen van onroerende en roerende goederen;
c. Een algemeen overzigt der aanbestedingen van publieke werken en leverantien van allerlei aard;
d. Eene rubriek afloop van aanbestedingen, waaruit men de prijzen van aangenomen werken, van verschillende leverantien en materialen leert kennen;
e. Eene rubriek geldbelegging, zijnde een algemeen overzigt der verschillende aanvragen en aanbiedingen van kapitalen op hypotheek of bij associatie.

2°. Ontvangen geabonneerden daarbij *gratis*:

a. Een doelmatigen gids der middelen van vervoer;
b. Voortdurende geregelde opgave der veranderende diensten;
c. Eene alphabetische lijst der verschillende plaatsen in den gids voorkomende.

Advertentien.

Prijs 15 cents per regel, behalve het zegelregt.

Het Advertentieblad verdient bijzonder in aanmerking te komen voor de plaatsing van aankondigingen van verkoopingen, verhuringen, verpachtingen, aanbestedingen, aanvragen en aanbiedingen van kapitalen op hypotheek of bij associatie, — niet slechts omdat het blad algemeen verspreid en zeer gezocht is, maar ook omdat het éénmaal 's weeks verschijnende, *gedurende zeven dagen op de publieke plaatsen* ter tafel legt en de advertentien alzoo moeijelijk aan de aandacht van belanghebbenden kunnen ontgaan.

*** Door de **GEBROEDERS VAN CLEEF** te 's Gravenhage, is aan de inteekenaren verzonden:

het EERSTE DEEL van de jaargang 1863

VAN DE

NEDERLANDSCHE REGTSPRAAK

OF

Verzameling van arresten en gewijsden van den Hoogen Raad der Nederlanden en verdere Collegien,

DOOR

Jhr. Mr. N. de Gijselaar,

Griffier van den Hoogen Raad der Nederlanden.

Dit deel bevat de arresten en gewijsden van den Hoogen Raad tot den 1sten Mei 1863.

Prijs per jaargang van 3 dln. *f* 10.

De prijs der jaargangen 1838—1858 is verminderd tot op *f* 72,50, zoodat men zich voor betrekkelijk geringen prijs van de geheele reeks kan voorzien, waarvan trouwens nog maar enkele exemplaren te bekomen zijn.

Uitgebreid Lager Onderwijs.

Uitgaven van **S. E. VAN NOOTEN** te Schoonhoven:

I. **Dr. J. W. GUNNING.** Leerboek der scheikunde. Ten gebruike aan inrigtingen van lager- en middelbaar onderwijs.
I deel. De scheikunde der *niet-metalen*, met 5 uitslaande platen .... Prijs *f* 1,80.
II deel. De scheikunde der *metalen*, met 2 uitslaande platen .... „ 1,75.
III deel (1e ged.) De *organische* scheikunde met 1 uitslaande plaat .... „ 1,—.

II. **Dr. J. A. STÖCKHARDT.** De scheikunde van het onbewerktuigde en bewerktuigde rijk, bevattelijk voorgesteld en met eenvoudige proeven opgehelderd, door Dr. J. W. GUNNING; *derde* verbeterde en vermeerderde druk, met ruim 200 figuren, 570 bladz., in linnen band .... *f* 4,50.

III. **P. L. CAMPION.** Cacographie, rangée selon l'ordre grammatical, ou excercices français sur l'orthographe, la syntaxe et la ponctuation, à l'usage des pensionnats, 12e *edit*, 108 bladz. .... *f* –,35.

IV. **G. C. VERENET.** Le la Fontaine des écoles, ou choix de cinquante Fables, les plus simples et les plus morales, du premier des fabulistes. Ouvrage élémentaire avec l'explication et la version en hollandais des phrases et des mots les plus difficiles, 4e *edit*, 84 bladz. .... *f* –,30.

V. **G. H. WESTBROEK.** Verzameling van opstellen, ter vertaling in het Hoogduitsch, uit hoogduitsche schrijvers getrokken en bestemd voor de hoogste klassen van bijzondere scholen en instituten, alsmede voor privaat onderwijs en eigene oefening, 154 bladz. .... *f* –,50.

VI. **G. H. WESTBROEK.** Handbuch für Lehrer und Selbstüber, beim Gebrauch der Sammlung von Aufgaben zur Uebersetzung in 's Deutsch, 112 bladz. .... *f* –,50.

VII. **A. M. KOLLEWIJN.** Aanleiding tot de beoefening der nieuwere letterkunde, *tweede* vermeerderde druk .... *f* –,90.

VIII. **J. KWANTES.** Beknopt overzigt der geschiedenis van ons vaderland, van den vroegsten tijd tot op onze dagen, *vijfde*, verbeterde druk, door D. W. BOSCH Dz., 144 bladz. .... *f* –,60.

IX. **H. HEMKES Kz.** Gronden der rekenkunst, in verband met het gewoon lager onderwijs, 216 bladz. .... *f* 1,10.

X. **L. VAN LANGERAAD.** Practische vormleer, verzameling van vragen, opgaven en oefeningen ter herhaling, uitbreiding en toepassing van het reeds geleerde .... *f* –,35.

XI. **J. H. VAN DALE.** Zins-ontleding. Een leesboekje voor de volksschool, 1e stukje .... „ –,40.
Idem, 2e stukje .... „ –,60.

ALGEMEENE LAND- EN ZEEKAART,

VAN DE

NEDERLANDSCHE OVERZEESCHE BEZITTINGEN MET HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN IN EUROPA.

OP DE SCHAAL VAN 1,3000000.

OPGEDRAGEN AAN DEN HEER GENERAAL-MAJOOR

J. W. WALTHER,

Gouverneur der Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt.

Door Z. M. den Keizer van Oostenrijk met de Gouden Medaille vereerd.

Naar de beste bronnen onder deskundig toezigt zamengesteld en geteekend door

A. J. BOGAERTS,

Lithograaf, werkzaam aan voornoemde Akademie.

BREDA 1857.

De kaart kan als overzeiler in Oost-Indiën gebruikt en door hen, die in onze Overzeesche Bezittingen belang stellen, met vrucht geraadpleegd worden, terwijl zij tevens bij het onderwijs in de aardrijkskunde van veel nut kan zijn. In zes bladen 10° N. B., 15° Z. B., 93° W. L., 144° Oosterlengte.

Wordt niet in commissie verzonden, maar is op *franco* aanvrage à contant te bekomen bij **A. J. BOGAERTS**, Lithograaf.

In het zwart *f* 8,00, gekleurd *f* 10,00.
Opgeplakt „ 11,00, „ „ 13,00.

NB. Van alle latere aanwijzingen en inlichtingen wordt, tot op het afdrukken der kaart, gebruik gemaakt; zoodat de laatste correctiën er altijd op worden bijgebragt.

*** Bij **J. P. REVERS** te Dordrecht, verscheen en alom is verzonden:

HET BELANGRIJKE EN HEVIGE, DOCH TEVENS LEERZAME EN OPWEKKENDE VAN DEN STRIJD ONZER DAGEN OP GODSDIENSTIG - WETENSCHAPPELIJK GEBIED.

EENE

REDEVOERING

VAN

F. W. SMITS Pz.,

Predikant te Baarn, Eembrugge en Soestdijk.

Prijs 50 Cents.

INHOUD:

1. Inleiding. 2. Moderne Theologie. 3. Catholicisme. 4. Methodisme en Orthodoxisme. 5. De onmogelijkheid van stilstand. 6. Boven de schrift uitgroeijen. 7. Bezijden de schrift uitwassen. 8. Steeds dieper in de schrift ingroeijen. 9. Beoordeeling dezer drie verschillende standpunten, met voorbeelden opgehelderd. 10. Aanteekeningen.

*** Door de **ERVEN LOOSJES** te Haarlem, is uitgegeven de tweede aflevering van:

ERNEST RENAN

Het Leven van Jezus.

Het geheele werk zal in **VIJF** afleveringen, à **50** cts. elk, kompleet zijn, die zoo spoedig eene goede bewerking zulks toelaat zullen verschijnen.

*** Door den Boekhandelaar **C. M. VAN GOGH** te Amsterdam, wordt uitgegeven:

Een BEZOEK van een agent der **VENNOOTSCHAP NEDERLAND.** Prijs 30 cents.

*** **DE TIENDE AFLEVERING VAN**

AGLAJA

bevat: Gehaakt *guipure* kraagje (*vervolg en slot*). — Gehaakte pennewisscher. — *Naaldwerk.* — *Appliqué* kleedje. — Geh. damesbeursje. — *Crochet carré* patroon. — *Abat jour* in *mignardise.* — Strooken voor rokken. — *Appliqué* speldenkussen. — Hoekjes voor zakdoeken, in *plumetis.* — Mutsje in idem. — Letters, namen en in een gevlochten letters op verschillende wijze bearbeid. — Met vijf platen waaronder eene allerkeurigst bewerkte *modeplaat.* — Voorts met een feuilleton en recepten betrekkelijk de huishouding, het toilet enz.

Elke maandelijksche aflevering kost slechts 25 *cents.*

*** Bij den Boekhandelaar **J. D. SYBRANDI** te Amsterdam, is verschenen:

WAARSCHUWING tegen 68 Predikanten, zich noemende *Evangelische Confessioneelen*, door J. F. CORSTIUS, Leeraar bij de Hervormden te Heerenveen. *f* –,30.

DE PREDIKANTEN der Hervormde Kerk **LOONDIENAARS?** .... *f* –,20.

BRIEF aan de Stemgeregtigde leden der Hervormde Gemeente in Nederland. Port .... *f* –,05.

*** **A. W. SYTHOFF** te Leyden, geeft uit:

HANDBOEK VOOR DEN HOROLOGIEMAKER.

LEIDDRAAD VOOR IEDER DIE KENNIS WIL BEKOMEN VAN DE WERKING EN ZAMENSTELLING DER UURWERKEN,

DOOR

T. VAN SPANJE.

PANTOON MELAJOE, Sama Tjerita Aneh-Aneh poor Orang-Orang, Njang Soekakh Ketawa. Boekje in het Laag Maleisch met anecdoten en verhalen .... *f* 1,—.

H. M. L.*** Het Albumblad, 2 Deelen. Met vignet op staal .... *f* 5,40.

FORMULIER-BOEKJE, in zake van Directe Belastingen, door een Deurwaarder der Directe Belastingen .... *f* 1,—.

KULTUUR DER ORCHIDEEN, Behelzende inlichtingen betreffende hare inzameling, verzending en kweeking met eene beschrijvende lijst van ongeveer 500 soorten en verscheidenheden, door CH. MOREL *f* 2,50.

VISSCHERBOEKJES, Uitgegeven op last van het Collegie voor zeevisscherijen en voor Nederlandsche Visschers bewerkt, naar het Deensch van W. HEINS, door T. C. WINKLER. Vijf stukjes, ieder ..... *f* 0,30.

Het Geïllustreerde Boekbindersboek.

VOLLEDIG ONDERRIGT IN HET BOEKBINDEN.

Waarin beschreven worden de nieuwste Fransche, Engelsche en Duitsche verbeteringen in dit vak. Met uitvoerig onderrigt in het vervaardigen van de verschillende Marmer en andere sneden en het vergulden.

DOOR

L. BRADE en Dr. E. WINCKLER.

ONDERWIJS EN OPVOEDING.

VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek geven uit:

B. DINGEMANS, **Readings in English Poetry** *f* 1,60

W. PUTZ, **Leiddraad** bij het onderwijs in de **Vergelijkende Aardrijkskunde**, onder medewerking van Dr. J. J. KREENEN, bew. door J. JURRIUS *f* 1,10

Dr. W. ASSMANN, **Beknopte Algemeene Geschiedenis**, op aardrijkskundigen grondslag enz. 4 stukk. *f* 2,80

J. H. STRATEMEIJER, **Korte Schetsen** uit de **Geschiedenis der Opvoeding** .... *f* 0,70

Dr. R. KUHNER, **Leerboek der Latijnsche Taal**, met tusschengevoegde Opstellen ter vertaling, enz., bew. door Dr. R. J. LAMBRECHTS .... *f* 2,50

CRUGER, **Grondbeginselen der Natuurkunde**, door de eenvoudigste Proeven toegelicht; bewerkt door W. M. LOGEMAN, 2de vermeerderde druk.. *f* 3,90

CRUGER, **Handleiding tot de beoefening der Natuurkunde**, bewerkt door J. H. VAN KOTEN *f* 1,80

T. C. WINKLER, **Natuurlijke Geschiedenis van het Dierenrijk.** Met vele Houtsneê-figuren. 2 dln. *f* 2,90

A. DIESTERWEG, **Het Heelal en zijne Wonderen**, Populaire Voorstelling der Sterrekunde en Sterrek. Aardrijksk. door Dr. W. GLEUNS Jr. 2de druk. 2 dln. *f* 2,60

W. C. WITTWER, **Natuurkundige Aardrijksbeschrijving**, bewerkt door C. DE JONG. 3 dln. *f* 3,60

J. F. W. JOHNSTON, **De Scheikunde in het Dagelijksche leven.** Voor Nederland bewerkt door Dr. J. W. GUNNING. 2de herziene druk. 3 dln. *f* 3,30

F. G. I. GRESSLER, **De Aarde, haar Kern, Schors en Kleed**, enz., bew. door A. WINKLER PRINS. 2 dln: een dl. Tekst en een dl. Atlas met 24 gekleurde kaarten en afbeeldingen .... *f* 2,90

E. POSTEL, **Grondbeginselen** der anorganische en organische **Scheikunde**, bew. door Th. H. A. J. ABELEVEN. Twee dln. .... *f* 2,60

W. M. LOGEMAN, **Natuurkundig Schoolboekje**, ten gebruike bij CRUGERS Grondbeginselen der Natuurkunde. 2de druk. 3 stukjes .... *f* 0,75

H. ZEILMAKER Wz., **Beknopte Verhalen** uit de **Geschiedenis des Vaderlands.** Vijfde druk *f* 0,10

HH. Onderwijzers wordt de kennismaking met deze **buitengewoon goedkoop gestelde** en **zeer uitnemende** boeken, die reeds op zeer vele inrigtingen van onderwijs gebruikt worden, zeer aanbevolen.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.